

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ МЕДІЙНИХ ТЕКСТІВ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Англійська мова і література»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лінгвістичний аналіз медіатекстів
Викладач (-і)	Великорода Юрій Михайлович
Контактний телефон викладача	+380342596069
E-mail викладача	yuriy.velykoroda@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.05
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є лінгвальні особливості сучасного англомовного медійного медіадискурсу.</p> <p><i>Лінгвістичний аналіз медіатекстів має на меті забезпечити студентів знаннями та практичними навичками роботи з сучасними англомовними медійними текстами. У ході курсу студенти матимуть змогу опанувати основи медіаграмотності через практичну роботу з медійними текстами, розвивати навички критичного мислення при прочитанні медійних матеріалів, розпізнавати маніпулятивні та персуазивні тактики, елементи дезінформації, пропаганди у медійних текстах. На лекційних заняттях студенти ознайомлюються з основними сучасними теоріями дослідження медійного дискурсу, тоді як на семінарських заняттях студенти зможуть застосувати здобуті теоретичні знання до аналізу самих текстів.</i></p> <p><i>Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через роботу з сучасними медійними текстами.</i></p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є забезпечити студентів знаннями теорії медіалінгвістики та практичними навичками роботи з, інтерпретації та критичного дискурс-аналізу медійних матеріалів.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системно-наукового поняття про англомовний медійний дискурс; уміння використовувати термінологію медіалінгвістики при аналізі та інтерпретації традиційних та соціальних медійних текстів; здатності самостійно набувати та удосконалювати необхідні навички у роботі з англомовними медійними текстами; спроможності самостійно застосовувати елементи критичного дискурс-аналізу медійних текстів; навичок виявляти фейкові матеріали, дезінформацію, пропаганду у медіа; здатності визначати вплив соціальних медіа на користувачів, вміння визначати фейкові облікові записи та фабрики «тролів»; уміння визначати стереотипне чи упереджене мовлення у медійних текстах, вміння визначати взаємозв'язок між мовою медіа та культурою та панівною ідеологією; здатності визначати вплив експресивних мовних засобів у медіа (інтертекстуальності, метафори, метонімії).</p>	
4. Програмні компетентності	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p><i>здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах;</i></p> <p><i>здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу;</i></p> <p><i>здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;</i></p> <p><i>уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;</i></p> <p><i>здатність спілкуватися основною (англійською) та другою іноземною мовою;</i></p> <p><i>здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</i></p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p><i>усвідомлення структури філологічної і педагогічної наук та їх теоретичних основ;</i></p>	

здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови;
 здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди англійської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію;
 здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів та жанрів.

5. Програмні результати навчання

Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідно добирати інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Організовувати процес свого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціальності, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	035 Філологія	4	В

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до медіалінгвістики. Історія медіа. Основні категорії. Сучасний стан розвитку медіалінгвістики.	2	2	5
Тема 2. Медіа та мова. Вплив медіа на мовні процеси та їх динаміку: неологізми та okazіоналізми, інтернаціоналізми, політична коректність, евфемізми.	2	2	5
Тема 3. Медіа та культура. Відображення та творення культури у медіа. Інтер-текстуальність, прецедентні феномени, концептуальна метафора.	2	2	10
Тема 4. Типологія та структура медійних текстів. Складові традиційної медійної статті. Нові форми медіа.	2	2	10
Тема 5. Критичний дискурс аналіз: теорія та практика. Між-дисциплінарний підхід до аналізу медіа.		4	10
Тема 6. Медіатексти в когнітивному та прагмалінгвістичному аспекті. Медіа та культура. Медіа та ідеологія. Медіа та картина світу.	2	2	10
Тема 7. Маніпуляція у медіа: підхід з ракурсу критичного дискурс аналізу. 1. Соціальна домінантність та доступ до обмежених соціальних ресурсів.	2	4	10

2. Легітимізація явищ через медіа.				
3. Епізодична та системна маніпуляція.				
		ЗАГ.:	12	18
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Оцінки, отримані на практичних заняттях додаються та множаться на 2 (максимум 50 балів), 25 балів студенти отримують за фінальну контрольну роботу, а ще 25 за фінальний проєкт.			
Вимоги до письмових робіт	Передбачене одне письмове підсумкове завдання у формі тесту (максимум 25 балів) та одне самостійне дослідницьке завдання (25 балів максимум).			
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 5 семінарських занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Отриманий результат множиться на 2.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Студенти допускаються до підсумкового контролю, незалежно від кількості відвідань занять.			
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль відбувається у формі заліку. Студенти отримують текстове завдання з 10 запитаннями на основі опрацьованого теоретичного матеріалу та практичних розробок.			
8. Політика навчальної дисципліни				
<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань на семінарських заняттях (50 балів), підсумкове тестування (25 балів), самостійну роботу (25 балів). Допуск до іспиту надається незалежно від кількості відвіданих практичних чи лекційних занять. Виконання <u>підсумкової роботи та самостійного проєкту</u> є обов'язковим. Фінальний тест включає в себе теоретичні запитання по матеріалу лекцій та практичні завдання, подібні до тих, які виконувалися на семінарах. Проєкт із самостійної роботи передбачає застосування студентом практичних навиків роботи із медійними текстами до поданого медійного матеріалу та презентацію результатів свого дослідження. <u>Відвідування лекційних та практичних занять</u> не є обов'язковим, матеріали лекцій надаватимуться студентам в електронній формі після кожної лекції. Практичні заняття, пропущені з поважної причини, можуть бути відпрацьовані студентом в кінці семестру під час годин для консультацій, за результатами чого студент отримує оцінку. Протягом усього курсу є обов'язковим дотримання академічної доброчесності, студентам не дозволяється користуватися технічними засобами під час виконаннями залікової письмової роботи.</p>				
9. Рекомендована література				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ahonen, Tomi. Mobile as 7th of the Mass Media: Cellphone, cameraphone, iPhone, smartphone. – Futuretext, 2008. – 356 pages. 2. Dictionary of media studies. – London, A & C Black Publishers Ltd, 2006. – 290 p. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ) 3. Fairclough N. Media discourse. / Norman Fairclough. – Oxford University Press, 1995. – 216 p. 4. Spitulnik D. The social circulation of media discourse and the mediation of communities / Debra Spitulnik // Journal of linguistic anthropology, 6 (2), 1996. – P.161-187. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ) 5. Talbot M. Media discourse: representation and interaction. / Mary Talbot. – Edinburgh: Edinburgh University Press, 2007. – 198 p. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ) 10. van Dijk, Teun Critical Discourse Analysis. // Handbook of Discourse Analysis. (pp. 352-371). Oxford: Blackwell, 2001 (електронний ресурс бібліотеки ПНУ) 				

6. Fairclough, Norman and Wodak, Ruth. Critical discourse analysis. In T. A. van Dijk (ed.), *Discourse Studies. A Multidisciplinary Introduction*, Vol. 2. *Discourse as Social Interaction* (pp. 258-84). London: Sage, 1997. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ)
7. Wodak, Ruth. *Gender and Discourse*. London: Sage, 1997. (електронний ресурс бібліотеки ПНУ)
8. Teun van Dijk. *Discourse and Manipulation*. *Discourse and Society*, London: SAGE Publications, 2006; Vol. 17 (2), PP.359-383.
9. Шевченко Л.І. Медіалінгвістика в сучасній Україні: аналіз ситуації / Л. І. Шевченко // *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. - 2013. - Вип. 26. - С. 3-12.
10. Шевченко Л. І. *Теорія медіалінгвістики : підручник* / Лариса Шевченко, Дмитро Сизонов / за ред. Л.І. Шевченко. – Київ : ВПЦ "Київський університет", 2021. – 214 с.
11. Яцимірська М. Г. *Культура мови журналіста*. Навч. посібник. 2-ге вид. Львів: ПАІС, 2017. - 168 с.

***Великорода Ю.М.,
доцент кафедри англійської філології***